

UDRUŽENJE ZA RAZVOJ DRUŠTVA

www.udruzenje-kap.com

Istraživanje o međuvršnjačkom nasilju u osnovnim i srednjim školama u FBiH

Anketa na uzorku 7.014 odgovora učenika
osnovnih i srednjih škola na području Federacije BiH

Anketa

na uzorku **7.014** odgovora učenika osnovnih i srednjih škola na području **Federacije BiH**

Ukupno anketiranih učenika osnovnih škola **5.152**

552 (4. razred)

633 (5. razred)

862 (6. razred)

1.111 (7. razred)

1.114 (8. razred)

880 (9. razred)

Ukupno anketiranih učenika srednjih škola **1.862**

461 (1. razred)

517 (2. razred)

484 (3. razred)

400 (4. razred)

Sažetak rezultata ankete o stanju međuvršnjačkog nasilja u školama u Federaciji BiH

Udruženje za razvoj društva Kap je uz podršku Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke, kantonalnih ministarstava obrazovanja i škola, tokom 2017. godine provelo anketu u osnovnim i srednjim školama u Federaciji BiH o učestalosti i vrstama nasilja među mladima.

Ciljna grupa koja je bila u fokusu istraživanja su djeca i mladi uzrasta od 10- 18 godina koji su svojevoljno pristali da ispune upitnik (učenici od 4-9. razreda osnovnih škola i učenici srednjih škola od 1-4.razreda).

Uzorak koji je finalno dobijen je 7.014 odgovora učenika koji su putem putem anonimne ankete odgovarali na jednostavnih šest pitanja.

Njih 2.011 ili 28,67 je odgovorilo da je bilo žrtva nasilja u školi, dok su se na pitanje o konkretnim vrstama nasilja potvrdno izjasnilo 2.359 učenika ili 33,63%. Odgovori iz ankete upućuju na to da djeca i mladi ne prepoznaju granicu koja prelazi u nasilništvo.

Tako je veliki broj ispitanika na drugo pitanje- da li ste ikada bili žrtva nasilja odgovorilo odrično "ne", dok su na sljedećem- trećem pitanju tek prepoznali neke oblike nasilja sa kojima su se identifikovali i tako su zaokruživali jedan od ponuđenih odgovora koji direktno upućuju na to da su trpjeli ili trpe nekog oblika nasilja, iako to ranije nisu prepoznali kao nasilje.

Od ukupnog broja anketiranih učenika koji su izjavili da su doživjeli bilo koju vrstu nasilja (2,359 ili 33,63%), učenici su se u najmanjem broju obratili za pomoć policiji- ukupno 76 učenika/ca ili 3,22%.

Ukupno 488 učenika ili 20,69% zatražilo je pomoć nastavnika i škole, a 1.043 učenika/ce ili 44,21% pomoć roditelja, dok se 752 ili 31,88% učenika/ce koji su bili žrtve nasilja ili trpe nasilje, nisu obratili nikome za pomoć. Na ovo pitanje nije odgovorilo ukupno 5,98% učenika.

Anketa pokazuje da se u procentu od oko 16% više učenika osnovnih škola obraća za pomoć starijim osobama kojima vjeruju, u odnosu na učenike srednjih škola koji to čine u manjem procentu.

Iako su se djeca i mladi izjasnili da je fizičko nasilje prema njihovom mišljenju najteži i najgori oblik nasilja, rezultati ankete pokazuju da je najveći broj učenika osnovnih škola, koji su izjavili da su trpjeli ili trpe nasilje, u većem procentu bilo izloženo verbalnom nasilju (48,08%), dok su učenici srednjih škola najčešće iskusili fizičku vrstu nasilja (49,02).

Fizičko i verbalno nasilje su najzastupljeniji, dok je nasilje putem društvenih mreža na trećem mjestu oblik nasilja kojeg učenici trpe i to u procentu (osnovne škole 11,55%, srednje škole 12,79%).

U nekolicini anketnih listića, učenici su sami dopisivali da je za njih najgore seksualno nasilje (4 listića), iako takav odgovor nije bio nijedna od ponuđenih opcija.

Takođe, razlika u odgovorima učenika/ca osnovnih i srednjih škola ogleda se i u pitanju broj 6 «Kada biste znali da je neki vaš drug/drugarica skloni nasilju, da li biste se družili s njim/njom», učenici srednjih škola su u procentru 33,80% odgovorili da bi se družili, dok su se učenici osnovnih škola u manjem procentu, njih 19,46 izjasnili da bi se družili sa onima koji su skloni nasilju.

Odgovori u anketi upućuju na to da se društvo, počev od lokalnih zajednica, mora ozbiljno i što prije posveti prevenciji međuvršnjačkog nasilja u školama i to u najranijoj dobi.

SREDNJE ŠKOLE

I, II, III, IV razredi srednjih škola

Ukupan broj anketiranih učenika: **1.862**

Napomena: 146 učenika/ca odnosno **7,84%** odgovorili su samo djelimično na postavljena pitanja, te finalni rezultati ankete mogu varirati u navedenom procentu.

Srednje škole koje su učestvovalе u istraživanju

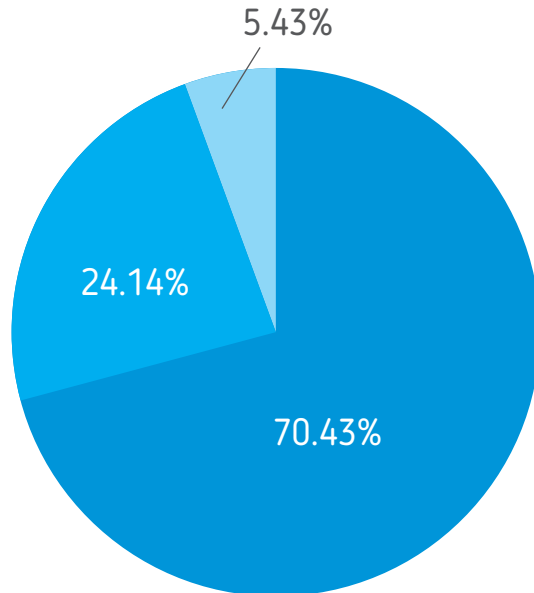
Mješovita Srednja škola, Busovača
Srednja škola Pere Zečevića, Odžak
Srednja strukovna škola, Tomislavgrad
Srednja tehnička škola, Bugojno
Srednja škola, Novi Travnik
Srednja stručna škola, Bugojno
Mješovita Srednja škola, Novi Travnik
Srednja škola za tekstil, kožu i dizajn, Sarajevo
Srednja škola za okoliš i drveni dizajn, Sarajevo
Treća gimnazija, Sarajevo
Srednja medicinska škola Bjelave, Sarajevo
Gimnazija Dobrinja, Sarajevo
Druga gimnazija, Sarajevo
Srednja ekonomska škola, Sarajevo

1

Koja vrsta nasilja je prema vašem mišljenju najgora?

- a) fizičko 1.272 - 70.43%
- b) verbalno 436 - 24.14%
- c) putem društvenih mreža 98 - 5.43%

Ukupno: **1.806 odgovora**

2

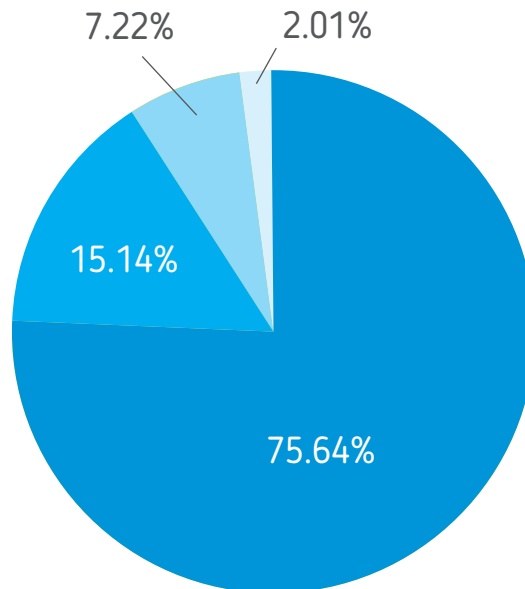
Da li ste i koliko puta bili žrtva vršnjačkog nasilja?

- a) nijednom 1.394 - 75.64%
- b) jednom 279 - 15.14%
- c) više puta 133 - 7.22%
- d) često 37 - 2.01%

Ukupno: **1.843 odgovora**

U ovom dijelu ankete, 449 učenika izjavilo je da je bilo žrtva nasilja.

U narednom pitanju, broj učenika koji je odgovorio da je trpio konkretnu vrstu nasilja je 610, što pokazuje da djeca i mladi često nisu ni svjesni da se nad njima čini nasilje, sve dok im se ne postavi direktno pitanje o vrstama nasilja.

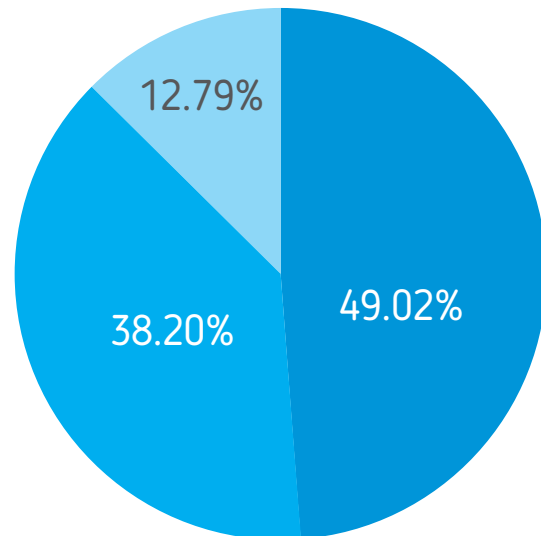

3

Ako ste bili žrtva vršnjačkog nasilja, koju vrstu nasilja ste iskusili?

- a) fizičko 299 - 49.02%
- b) verbalno 233 - 38.20%
- c) putem društvenih mreža 78 - 12.79%

Ukupno: **610 odgovora**

4

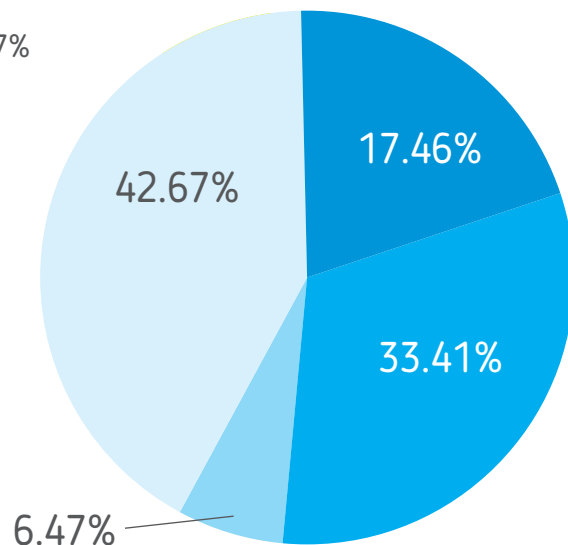
Ukoliko ste bili žrtva vršnjačkog nasilja, da li ste se nekome obratili za pomoć?

- a) da, odjeljskom starješini/direktoru ili pedagogu škole 81 - 17.46%
- b) da, roditeljima 155 - 33.41%
- c) da, policiji 30 - 6.47%
- d) ne, nisam se nikome obratio/la za pomoć 198 - 42.67%

Ukupno: **464 odgovora**

Na ovo pitanje, potvrdno je odgovorilo 266 učenika/ca koji su potražili pomoć, dok se 198 njih nikome obratilo za pomoć, što pokazuje da djeca koja trpe nasilje pokušavaju sami da riješe problem ili ne vjeruju u sistem zaštite.

Takođe, 146 učenika koji su prethodno izjavili da trpe jedan od konkretnihoblika nasilja, nisu odgovorili na ovo pitanje ili im nije ponuđen adekvatan odgovor.

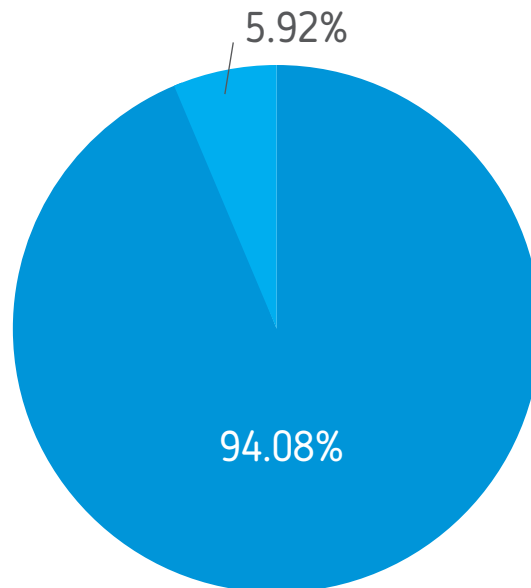

5

Ako biste znali da su neki vaši prijatelji ili prijateljice žrtve vršnjačkog nasilja i da to prikrivaju, da li biste pokušali da utičete na njega/nju da prijavi takav slučaj?

- a) da rekao/la bih mu da obavezno prijavi zlostavljanje roditeljima ili školi 1.699 - 94.08%
- b) ne ne bih mu ništa rekao/la 107 - 5.92%

Ukupno: **1.806 odgovora**

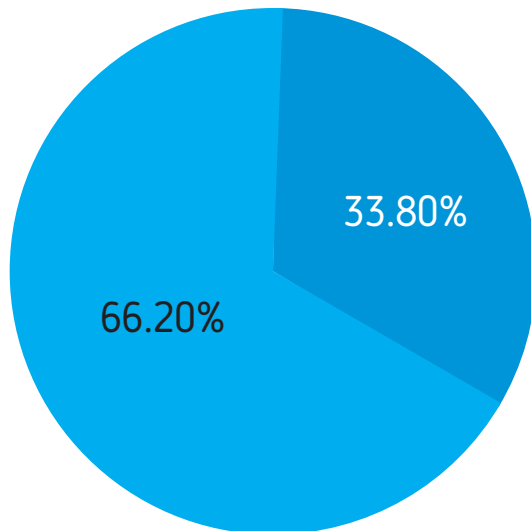

6

Kada biste znali da je neki vaš drug sklon nasilju, da li biste se družili sa njim/njom?

- a) da 607 - 33.80%
- b) ne 1.189 - 66.20%

Ukupno: **1.796 odgovora**

OSNOVNE ŠKOLE

IV, V, VI, VII, VIII, IX razredi srednjih škola

Ukupan broj anketiranih učenika: **5.152**

Napomena: 203 učenika/ce ili **3,96 %** su djelimično odgovarali na postavljena pitanja te finalni rezultati ankete mogu varirati u navedenom procentu.

Osnovne škole koje su učestvovalе u anketiranju

Osnovna škola Bila, Vitez
Osnovna škola Kiseljak 2, Zabrdje
Osnovna škola, Drvar
Osnovna škola, Travnik
Osnovna škola fra. Miroslava Džaje, Kupres
Osnovna škola Antuna Gustava Matoša, Vidovice
Druga osnovna škola, Bugojno
Osnovna škola „Kalibunar“, Travnik
Osnovna škola „Kaonik“, Busovača
Osnovna škola Vitolje, Turbe
Osnovna škola „Fra. Lovro Karaula“, Livno
Osnovna škola fra. Mije Čuića Bukovica, Tomislavgrad
Osnovna škola Stjepana Radića Prisoje, Tomislavgrad
Osnovna škola Dolac, Travnik
Osnovna škola „Mehmed-beg Kapetanović Ljubušak“ Srnice Donje, Gradačac
Osnovna škola „Lipnica“, Tuzla
Osnovna škola „Vražić“, Vražići
Osnovna škola „Lukavac Grad“, Lukavac
Osnovna škola „Pasci“, Tuzla
Osnovna škola „Mramor“, Mramor
Osnovna škola „Novi Grad“, Tuzla
Osnovna škola „Kladanj“, Kladanj
Osnovna škola „Grivice“, Banovići
Osnovna škola „Memići“, Kalesija
Osnovna škola „Kiseljak“, Kiseljak
Osnovna škola „Poljice“, Poljice
Osnovna škola „Teočak“, Teočak

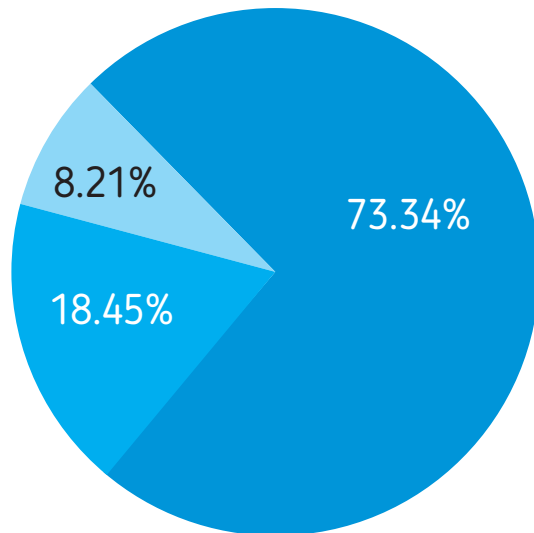
Osnovna škola Prva osnovna škola, Srebrenik
Osnovna škola „Prokosović“, Lukavac
Osnovna škola „Treštenica“, Banovići
Osnovna škola „Slavinovići“, Tuzla
Osnovna škola Prva osnovna škola, Živinice
Osnovna škola „Podorašje“, Srebrenik
Osnovna škola „Gnojnica“, Lukavac
Osnovna škola „Dr.Safet-beg Bašagić“, Gradačac
Osnovna škola „Klokotnica“
Osnovna škola Kovačići, Sarajevo
Osnovna škola „Čengić Vila 1“, Sarajevo
Osnovna škola „Sokolje“, Sarajevo
Osnovna škola „Osman Nuri Hadžić“, Sarajevo
Osnovna škola „Hasan Kikić“, Sarajevo
Osnovna škola „Pofalići“, Sarajevo
Osnovna škola „Puračić“
Osnovna škola „Tinja“
Osnovna škola „Hasan Kikić“, Gračanica
Osnovna škola Rainci Gornji
Osnovna škola Hasan Kikić „Vida 1“, Gradačac
Osnovna škola „Čelić“, Čelić
Osnovna škola „Kalesija“
Osnovna škola „Ivan Goran Kovačić“, Gradačac
Osnovna škola „Sapna“, Sapna
Osnovna škola „Bukinje“, Bukinje-Tuzla
Osnovna škola „Hamdija Kreševljaković“, Kamberi-Gradačac

1

Koja vrsta nasilja je prema vašem mišljenju najgora?

- a) fizičko 3.700 - 73.34%
- b) verbalno 931 - 18.45%
- c) zlostavljanje putem društvenih mreža 414 - 8.21%

Ukupno: **5.045 odgovora**

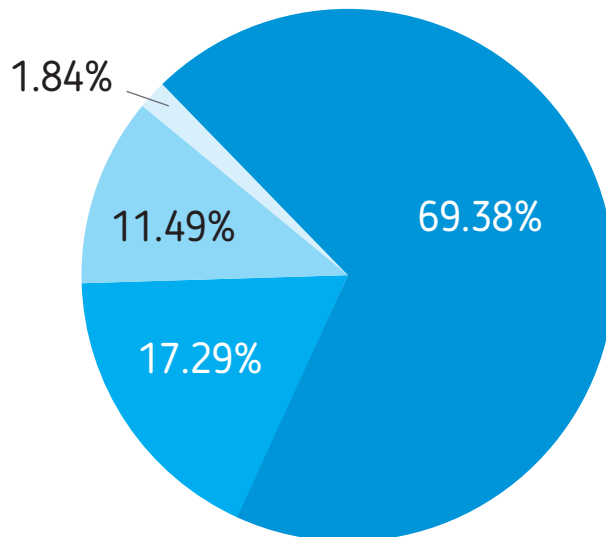
2

Da li ste i koliko puta bili žrtva vršnjačkog nasilja?

- a) nijednom 3.539 - 69.38%
- b) jednom 882 - 17.29%
- c) više puta 586 - 11.49%
- d) često 94 - 1.84%

Ukupno: **5.101 odgovor**

Na ovo pitanje, 1.562 učenika odgovorila su potvrdno, dok se u narednom 3. pitanju 1.749 učenika identifikovalo sa žrtvama konkretne vrste nasilja, što pokazuje da ni učenici osnovnih škola, kao i učenici srednjih škola, ne znaju granicu odakle počinje nasilje, niti su svjesni da su žrtve ili potencijalne žrtve nasilja dok im se ne ponude odgovori i oblici nasilja s kojima se mogu identifikovati.

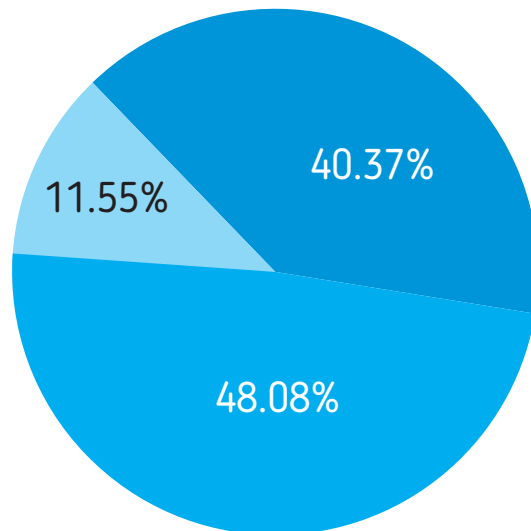

3

Ako ste bili žrtva vršnjačkog nasilja, koju vrstu nasilja ste iskusili?

- a) fizičko 706 - 40.37%
- b) verbalno 841 - 48.08%
- c) zlostavljanje putem društvenih mreža 202 - 11.55%

Ukupno: **1.749 odgovora**

4

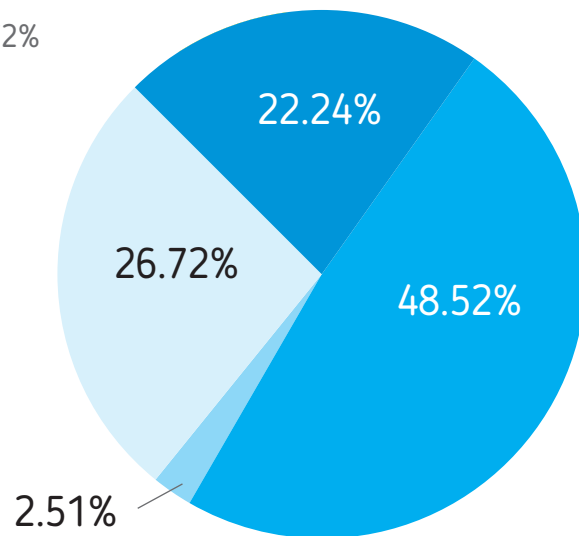
Ukoliko ste bili žrtva vršnjačkog nasilja, da li ste se nekome obratili za pomoć?

- a) da, odjeljskom starješini/direktoru ili pedagogu škole 407 - 22.24%
- b) da, roditeljima 888 - 48.52%
- c) da, policiji 46 - 2.51%
- d) ne, nisam se nikome obratio/la za pomoć 489 - 26.72%

Ukupno: **1.830 odgovora**

Razlika u odgovorima iz prethodnog pitanja je 81 učenik/ca (4,63%) koji su na ovo pitanje odgovorili da nisu potražili pomoć, zbog čega postoji mogućnost da taj broj učenika/ca nije imao iskustva s nasiljem, ali su ipak naveli svoj odgovor.

Anketa pokazuje da se u procentu od oko 16% više učenika osnovnih škola obraća za pomoć starijim osobama kojima vjeruju, u odnosu na učenike srednjih škola koji to čine u manjem procentu.

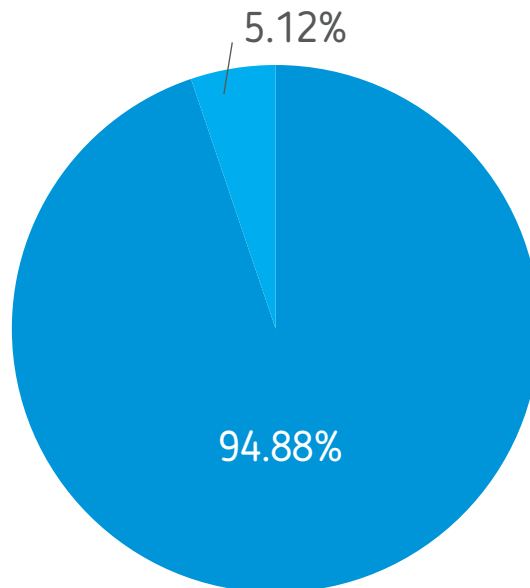

5

Ako biste znali da su neki vaši prijatelji ili prijateljice žrtve vršnjačkog nasilja i da to prikrivaju, da li biste pokušali da utičete na njega/nju da prijavi takav slučaj?

- a) da rekao/la bih mu da obavezno prijavi zlostavljanje roditeljima ili školi 4.742 - 94.88%
- b) ne ne bih mu ništa rekao/la 256 - 5.12%

Ukupno: **4.998 odgovora**

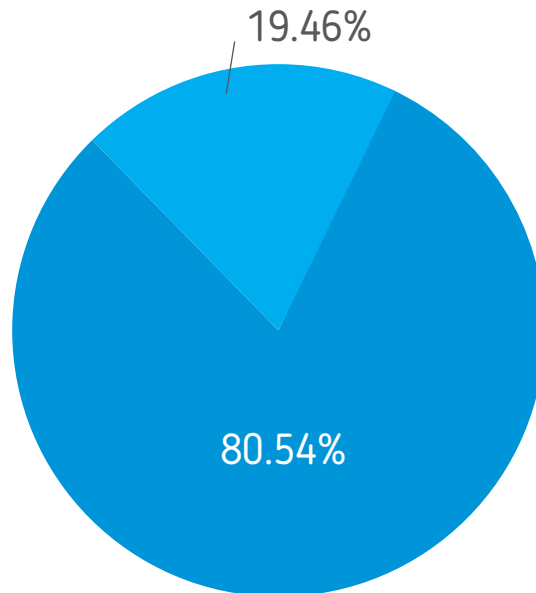

6

Kada biste znali da je neki vaš drug sklon nasilju, da li biste se družili sa njim/njom?

- a) da 959 - 19.46%
- b) ne 3.970 - 80.54%

Ukupno: **4.929 odgovora**

Rezultati ankete po razredima

SREDNJA ŠKOLA, ANALIZA ODGOVORA

Anketa urađena na uzorku 1.862 ispitanika pokazuje da veliki broj srednjoškalca ne zna jasnu granicu koja određuje kakva vrsta ponašanja prelazi u nasilno ophođenje.

Od ukupnog broja anketiranih učenika, njih 610 je navelo da je bilo ili jeste žrtva konkretne vrste nasilja (32,76%), od čega je najveći broj učenika (299 ili 49,02%) iskusio fizičku vrstu nasilja, zatim verbalnu (233 učenika ili 38,20%) i nasilje putem društvenih mreža (78 učenika ili 12,79%).

Učenici srednjih škola koji su naveli da su bili žrtve nasilja, istakli su da su jedanput iskusili nasilje (279 učenika/ce ili 15,14%), više puta (133 učenika/ce ili 7,22%), često (37 učenika/ca ili 2,01%).

Istovremeno, učenici su se u velikom procentu (94,08%) izjasili da bi pokušali da utiču na svoje prijatelje koji trpe nasilje da isto prijave odraslim osobama kojima vjeruju, iako se sami nisu opredijelili u istom procentu za takav čin, jer je 42,67% učenika navelo da se nisu nikome obraćali za pomoć iako su bili ili jesu žrtve nasilja.

Takođe, više od trećine učenika srednjih škola (33,80%) su se izjasnili da bi se družili da učenicom/ učenicom koja je sklona nasilju.

Prvi razredi srednjih škola

Najveći broj anketiranih učenika srednjih škola, koji su izjavili da trpe nasilje, odnosi se na prvi razred srednje škole. Upravo su učenici prvog razreda srednje škole oni koji nisu znali u najvećem broju da razluče da li su trpjeli nasilje i da li su bili ili jesu li žrtve nasilja. Od ukupno 461 anketiranog učenika prvog razreda, njih 132 je odgovorilo da jesu bili žrtva nasilja, ali kada su im ponuđene moguće vrste nasilja, njih 240 se identifikovalo s jednim od tri ponuđena oblika nasilja.

Drugi razredi srednjih škola

Rezultati ankete drugih razreda srednjih škola pokazuju takođe da učenici ne znaju granicu gdje počinje nasilje. Tako se od ukupno 517 anketiranih učenika drugih razreda srednjih škola, njih 98 izjasnilo da jesu žrtve nasilja, ali su prilikom određivanja vrste nasilja koju trpe odgovori bili znatno veći jer se 138 učenika identifikovalo s jednom od ponuđenih oblika nasilja koju su iskusili ili trpe.

Treći razredi srednjih škola

Ukupno su anketirana 484 učenika trećih razreda srednjih škola. Učenici ovog uzrasta su jasno prepoznali granicu koja ukazuje na nasilje, te se tako njih 110 izjasnilo da su bili ili jesu žrtve nasilja, te su se prilikom identifikacije s vrstama nasilja prepoznalo njih 111 u konkretno navedenim primjerima. Učenici trećih razreda su zatražili pomoć od drugih u rješavanju problema (pomoć od policije zatražilo je 11 učenika, pomoć nastavnika i škole 11 učenika, pomoć roditelja 35 učenika). Nikome se nije obratila za pomoć 41 osoba, dok 13 učenika nisu odgovorili na ovo pitanje.

Četvrti razredi srednjih škola

Anketirano je ukupno 400 učenika četvrtih razreda srednjih škola, kod kojih je takođe kao i u prvom i drugom razredu primjetan nedostatak informacija i znanja vezanih za definisanje granice od koje počinje nasilje. Tako je 111 učenika izjavilo da su bili žrtve nasilja u školi, ali su u većoj mjeri prepoznali da su trpjeli nasilje tek kada su im ponuđeni odgovori s konkretnim vrstama nasilja, gdje je 121 učenik naveo da je ustvari bio žrtva jednog od oblika nasilja. I mladi ovog uzrasta takođe, izjasnili su se da najmanje vjeruju policiji i školi, zbog čega su se najčešće opredjeljivali da slučajeve nasilja prijave roditeljima ili da ne prijave nikome.

I razred srednje škole

1. Koja vrsta nasilja je prema vašem mišljenju najgora:

- a) fizičko **315**
- b) verbalno **103**
- c) zlostavljanje putem društvenih mreža **20**

Ukupno: **438**

2. Da li ste i koliko puta bili žrtva vršnjačkog nasilja?

- a) nijednom **329**
- b) jednom **84**
- c) više puta **42**
- d) često **6**

Ukupno: **461**

3. Ako ste bili žrtva vršnjačkog nasilja, koju vrstu nasilja ste iskusili?

- a) fizičko **179**
- b) verbalno **47**
- c) zlostavljanje putem društvenih mreža **14**

Ukupno: **240**

4. Ukoliko ste bili žrtva vršnjačkog nasilja, da li ste se nekome obratili za pomoć?

- a) da, odjeljenkom starješini/direktoru ili pedagogu škole **24**
- b) da, roditeljima **36**
- c) da, policiji **5**
- d) ne, nisam se nikome obratio/la za pomoć **46**

Ukupno: **111**

5. Ako biste znali da su neki vaši prijatelji ili prijateljice žrtve vršnjačkog nasilja i da to prikrivaju, da li biste pokušali da utičete na njega/nju da prijavi takav slučaj?

- a) da rekao/la bih mu da obavezno prijavi zlostavljanje roditeljima ili školi **409**
- b) ne ne bih mu ništa rekao/la **18**

Ukupno: **427**

6. Kada biste znali da je neki vaš drug sklon nasilju, da li biste se družili sa njim/njom?

- a) da **112**
- b) ne **308**

Ukupno: **420**

II razred srednje škole

1. Koja vrsta nasilja je prema vašem mišljenju najgora:

- a) fizičko **378**
- b) verbalno **100**
- c) zlostavljanje putem društvenih mreža **35**

Ukupno: **513**

2. Da li ste i koliko puta bili žrtva vršnjačkog nasilja?

- a) nijednom **402**
- b) jednom **82**
- c) više puta **6**
- d) često **8**

Ukupno: **498**

3. Ako ste bili žrtva vršnjačkog nasilja, koju vrstu nasilja ste iskusili?

- a) fizičko **40**
- b) verbalno **75**
- c) zlostavljanje putem društvenih mreža **23**

Ukupno: **138**

4. Ukoliko ste bili žrtva vršnjačkog nasilja, da li ste se nekome obratili za pomoć?

- a) da, odjeljenskom starješini/direktoru ili pedagogu škole **23**
- b) da, roditeljima **45**
- c) da, policiji **7**
- d) ne, nisam se nikome obratio/la za pomoć **60**

Ukupno: **135**

5. Ako biste znali da su neki vaši prijatelji ili prijateljice žrtve vršnjačkog nasilja i da to prikrivaju, da li biste pokušali da utičete na njega/nju da prijavi takav slučaj?

- a) da rekao/la bih mu da obavezno prijavi zlostavljanje roditeljima ili školi **489**
- b) ne ne bih mu ništa rekao/la **28**

Ukupno: **517**

6. Kada biste znali da je neki vaš drug sklon nasilju, da li biste se družili sa njim/njom?

- a) da **199**
- b) ne **317**

Ukupno: **516**

III razred srednje škole

1. Koja vrsta nasilja je prema vašem mišljenju najgora:

- a) fizičko **320**
- b) verbalno **128**
- c) zlostavljanje putem društvenih mreža **23**

Ukupno: **471**

2. Da li ste i koliko puta bili žrtva vršnjačkog nasilja?

- a) nijednom **374**
- b) jednom **57**
- c) više puta **39**
- d) često **14**

Ukupno: **484**

3. Ako ste bili žrtva vršnjačkog nasilja, koju vrstu nasilja ste iskusili?

- a) fizičko **40**
- b) verbalno **52**
- c) zlostavljanje putem društvenih mreža **19**

Ukupno: **111**

4. Ukoliko ste bili žrtva vršnjačkog nasilja, da li ste se nekome obratili za pomoć?

- a) da, odjeljenskom starješini/direktoru ili pedagogu škole **11**
- b) da, roditeljima **35**
- c) da, policiji **11**
- d) ne, nisam se nikome obratio/la za pomoć **41**

Ukupno: **98**

5. Ako biste znali da su neki vaši prijatelji ili prijateljice žrtve vršnjačkog nasilja i da to prikrivaju, da li biste pokušali da utičete na njega/nju da prijavi takav slučaj?

- a) da rekao/la bih mu da obavezno prijavi zlostavljanje roditeljima ili školi **432**
- b) ne ne bih mu ništa rekao/la **37**

Ukupno: **469**

6. Kada biste znali da je neki vaš drug sklon nasilju, da li biste se družili sa njim/njom?

- a) da **146**
- b) ne **331**

Ukupno: **477**

IV razred srednje škole

1. Koja vrsta nasilja je prema vašem mišljenju najgora:

- a) fizičko **259**
- b) verbalno **105**
- c) zlostavljanje putem društvenih mreža **20**

Ukupno: **384**

2. Da li ste i koliko puta bili žrtva vršnjačkog nasilja?

- a) nijednom **289**
- b) jednom **56**
- c) više puta **46**
- d) često **9**

Ukupno: **400**

3. Ako ste bili žrtva vršnjačkog nasilja, koju vrstu nasilja ste iskusili?

- a) fizičko **40**
- b) verbalno **59**
- c) zlostavljanje putem društvenih mreža **22**

Ukupno: **121**

4. Ukoliko ste bili žrtva vršnjačkog nasilja, da li ste se nekome obratili za pomoć?

- a) da, odjeljenskom starješini/direktoru ili pedagogu škole **23**
- b) da, roditeljima **39**
- c) da, policiji **7**
- d) ne, nisam se nikome obratio/la za pomoć **51**

Ukupno: **120**

5. Ako biste znali da su neki vaši prijatelji ili prijateljice žrtve vršnjačkog nasilja i da to prikrivaju, da li biste pokušali da utičete na njega/nju da prijavi takav slučaj?

- a) da rekao/la bih mu da obavezno prijavi zlostavljanje roditeljima ili školi **369**
- b) ne ne bih mu ništa rekao/la **24**

Ukupno: **393**

6. Kada biste znali da je neki vaš drug sklon nasilju, da li biste se družili sa njim/njom?

- a) da **150**
- b) ne **233**

Ukupno: **383**

Rezultati ankete po razredima

OSNOVNE ŠKOLE, ANALIZA ANKETE

Anketa urađena na uzorku 5.152 ispitanika pokazuje da veliki broj učenika osnovnih škola ne zna jasnu granicu koja određuje kakva vrsta ponašanja prelazi u nasilno ophođenje. Od ukupnog broja anketiranih učenika, njih 1.562 ili 30,32% je izjavilo da su bili žrtva vršnjačkog nasilja, ali kada su definisali vrstu nasilja koju su trpjeli ili trpe, broj je uvećan na 1.749 ili 33,95% osoba.

Od ovog broja, najveći broj učenika osnovnih škola (841 ili 48,08%) iskusio je verbalnu vrstu nasilja, zatim fizičku (706 učenika/ca ili 40,37%), a nasilje putem društvenih mreža (202 učenika ili 11,55%).

Učenici osnovnih škola koji su naveli da su bili žrtve nasilja, istakli su da su jedanput iskusili nasilje (882 učenika/ce ili 17,29%), više puta (586 učenika/ce ili 11,49%), često (94 učenika/ca ili 1,84%).

Istovremeno, učenici su se u velikom procentu (94,88%) izjasnili da bi pokušali da utiču na svoje prijatelje koji trpe nasilje da isto prijave odraslim osobama kojima vjeruju, iako se sami nisu opredijelili u istom procentu za takav čin, jer je 26,72% učenika navelo da se nisu nikome obraćali za pomoć iako su bili ili jesu žrtve nasilja.

Petina učenika osnovnih škola (19,46%) su se izjasnili da bi se družili da učenicom/ učenicom koja je sklona nasilju. Učenici osnovnih škola se, za razliku od učenika srednjih škola, češće opredjeljuju da nasilje prijave odraslima i to: najviše roditeljima (888 učenika/ca ili 48,52%), nastavniku ili školi (407 učenika ili 22,24%), policiji (46 učenika/ca ili 2,51%), dok se 489 učenika ili 26,72% nikome nije obratilo za pomoć.

Učenici su se izjasnili u velikom procentu da smatraju da je po njihovom mišljenju najteži oblik nasilja fizički (3.700 učenika ili 73,34%), verbalni (931 učenik ili 18,45%), dok je nasilje putem društvenih mreža za njih treći po redu najteži oblik (414 učenika ili 8,21%).

Četvrti razredi osnovnih škola

Ukupno su anketirana 552 učenika četvrtih razreda osnovnih škola od kojih je 180 njih izjavilo da jesu bili žrtve nasilja u školi, ali se 204 njih izjasnilo da su žrtve tek nakon ponuđenih odgovora koji se tiču određenih konkretnih vrsta nasilja. Najviše učenika iskusilo je verbalnu (108 učenika/ca) vrstu nasilja, zatim fizičku (81 učenik/ca), a potom nasilje putem društvenih mreža (15 učenik/ca). Učenici/ce ovog razreda su se u velikom broju obraćali roditeljima za pomoć (147 učenika/ca), nastavnicima i školi (39 učenika), policiji (10 učenika).

Peti razredi osnovnih škola

Ukupno je anketirano 633 učenika/ce ovog razreda od kojih se 184 izjasnilo da su bili žrtve nasilja u školi, ali kao i u prethodnom razredu, tek prilikom ponuđenih odgovora koji se tiču vrsta nasilja, njih 203 se izjasnilo da su iskusili najčešće fizičku vrstu nasilja (93 učenika/ce), verbalnu (89 učenika/ce) i putem društvenih mreža (21 učenik/ca). I u ovom razredu, djeca su ovaj problem najčešće prijavljivali roditeljima (127 učenik/ca), nastavnicima i školi (23 učenika/ce) i najmanje policiji 9 (učenika/ca).

Šesti razred osnovnih škola

Anketirana su ukupno 862 učenika/ce osnovnih škola, od kojih je 240 njih izjavilo da su bili žrtve nasilja, ali kao i u prethodnim slučajevima, tek su se prilikom navođenja konkretnih oblika nasilja njih 269 identifikovali s tim. Kao i u prethodnim razredima osnovnih škola, učenici su se najčešće o ovom problemu povjeravali roditeljima (155 učenika/ca), nastavnicima i školi (97 učenika/ca), dok se policiji obratio izrazito mali broj djece (4 učenika/ca).

Sedmi razred osnovnih škola

Anketirano je ukupno 1.111 učenika/ca, od kojih se više od trećine izjasnilo da su bili žrtve nasilja (357 učenika/ca), ali se broj povećao prilikom ponuđenih mogućih oblika nasilja na 378. Učenici ovog uzrasta navode da su najčešće bili žrtve verbalnog nasilja (189 učenika/ca), fizičkog (151 učenik/ca) i nasilja putem društvenih mreža 38 (učenika/ca). I u ovom razredu, učenici su na svom problemu najčešće govorili roditeljima (175 učenika/ca), nastavnicima i školi (108 učenika/ca), a policiji (9 učenika/ca).

Osmi razred osnovnih škola

Ukupno je anketirano 1.114 učenika osmog razreda osnovnih škola, od kojih se 284 izjasnilo da su bili žrtve nasilja u školama, te se broj povećao na 331 prilikom navođenja nekih od konkretnih oblika nasilja, s kojim su se identifikovali. Verbalno nasilje je najviše zastupljeno a iskusilo je (144 učenika/ca), fizičko nasilje (126 učenika/ca), a nasilje putem društvenih mreža je iskusilo (61 učenik/ca). I u ovom razredu najviše učenika se obratilo za pomoć roditeljima (131 učenik/ca), zatim nastavnicima i školi (82 učenika/ca), policiji (5 učenika/ca).

Deveti razred osnovnih škola

Anketirano je ukupno 880 učenika ovog razreda, od kojih se 317 izjasnilo da su bili žrtve nasilja, dok je broj porastao kao i u drugim razredima, prilikom identifikacije s konkretnim oblicima nasilja na 364 osobe. Najviše učenika za pomoć se obratilo roditeljima (153 učenika/ca), nastavnicima i školi (58 učenika/ca), policiji (9 učenika/ca).

IV razred osnovne škole

1. Koja vrsta nasilja je prema vašem mišljenju najgora:

- a) fizičko **420**
- b) verbalno **73**
- c) zlostavljanje putem društvenih mreža **59**

Ukupno: **552**

2. Da li ste i koliko puta bili žrtva vršnjačkog nasilja?

- a) nijednom **365**
- b) jednom **116**
- c) više puta **51**
- d) često **13**

Ukupno: **545**

3. Ako ste bili žrtva vršnjačkog nasilja, koju vrstu nasilja ste iskusili?

- a) fizičko **81**
- b) verbalno **108**
- c) zlostavljanje putem društvenih mreža **15**

Ukupno: **204**

4. Ukoliko ste bili žrtva vršnjačkog nasilja, da li ste se nekome obratili za pomoć?

- a) da, odjeljenskom starješini/direktoru ili pedagogu škole **39**
- b) da, roditeljima **147**
- c) da, policiji **10**
- d) ne, nisam se nikome obratio/la za pomoć **30**

Ukupno: **226**

5. Ako biste znali da su neki vaši prijatelji ili prijateljice žrtve vršnjačkog nasilja i da to prikrivaju, da li biste pokušali da utičete na njega/nju da prijavi takav slučaj?

- a) da rekao/la bih mu da obavezno prijavi zlostavljanje roditeljima ili školi **497**
- b) ne ne bih mu ništa rekao/la **32**

Ukupno: **529**

6. Kada biste znali da je neki vaš drug sklon nasilju, da li biste se družili sa njim/njom?

- a) da **76**
- b) ne **456**

Ukupno: **532**

V razred osnovne škole

1. Koja vrsta nasilja je prema vašem mišljenju najgora:

- a) fizičko **502**
- b) verbalno **69**
- c) zlostavljanje putem društvenih mreža **55**

Ukupno: **626**

2. Da li ste i koliko puta bili žrtva vršnjačkog nasilja?

- a) nijednom **446**
- b) jednom **101**
- c) više puta **72**
- d) često **11**

Ukupno: **630**

3. Ako ste bili žrtva vršnjačkog nasilja, koju vrstu nasilja ste iskusili?

- a) fizičko **93**
- b) verbalno **89**
- c) zlostavljanje putem društvenih mreža **21**

Ukupno: **203**

4. Ukoliko ste bili žrtva vršnjačkog nasilja, da li ste se nekome obratili za pomoć?

- a) da, odjeljenskom starješini/direktoru ili pedagogu škole **23**
- b) da, roditeljima **127**
- c) da, policiji **9**
- d) ne, nisam se nikome obratio/la za pomoć **46**

Ukupno: **205**

5. Ako biste znali da su neki vaši prijatelji ili prijateljice žrtve vršnjačkog nasilja i da to prikrivaju, da li biste pokušali da utičete na njega/nju da prijavi takav slučaj?

- a) da rekao/la bih mu da obavezno prijavi zlostavljanje roditeljima ili školi **564**
- b) ne ne bih mu ništa rekao/la **44**

Ukupno: **608**

6. Kada biste znali da je neki vaš drug sklon nasilju, da li biste se družili sa njim/njom?

- a) da **95**
- b) ne **538**

Ukupno: **633**

VI razred osnovne škole

1. Koja vrsta nasilja je prema vašem mišljenju najgora:

- a) fizičko **663**
- b) verbalno **119**
- c) zlostavljanje putem društvenih mreža **78**

Ukupno: **860**

2. Da li ste i koliko puta bili žrtva vršnjačkog nasilja?

- a) nijednom **622**
- b) jednom **151**
- c) više puta **81**
- d) često **8**

Ukupno: **862**

3. Ako ste bili žrtva vršnjačkog nasilja, koju vrstu nasilja ste iskusili?

- a) fizičko **119**
- b) verbalno **120**
- c) zlostavljanje putem društvenih mreža **30**

Ukupno: **269**

4. Ukoliko ste bili žrtva vršnjačkog nasilja, da li ste se nekome obratili za pomoć?

- a) da, odjeljskom starješini/direktoru ili pedagogu škole **97**
- b) da, roditeljima **155**
- c) da, policiji **4**
- d) ne, nisam se nikome obratio/la za pomoć **52**

Ukupno: **308**

5. Ako biste znali da su neki vaši prijatelji ili prijateljice žrtve vršnjačkog nasilja i da to prikrivaju, da li biste pokušali da utičete na njega/nju da prijavi takav slučaj?

- a) da rekao/la bih mu da obavezno prijavi zlostavljanje roditeljima ili školi **786**
- b) ne ne bih mu ništa rekao/la **30**

Ukupno: **816**

6. Kada biste znali da je neki vaš drug sklon nasilju, da li biste se družili sa njim/njom?

- a) da **142**
- b) ne **690**

Ukupno: **832**

VII razred osnovne škole

1. Koja vrsta nasilja je prema vašem mišljenju najgora:

- a) fizičko **814**
- b) verbalno **213**
- c) zlostavljanje putem društvenih mreža **84**

Ukupno: **1.111**

2. Da li ste i koliko puta bili žrtva vršnjačkog nasilja?

- a) nijednom **751**
- b) jednom **185**
- c) više puta **144**
- d) često **28**

Ukupno: **1.108**

3. Ako ste bili žrtva vršnjačkog nasilja, koju vrstu nasilja ste iskusili?

- a) fizičko **151**
- b) verbalno **189**
- c) zlostavljanje putem društvenih mreža **38**

Ukupno: **378**

4. Ukoliko ste bili žrtva vršnjačkog nasilja, da li ste se nekome obratili za pomoć?

- a) da, odjeljenskom starješini/direktoru ili pedagogu škole **108**
- b) da, roditeljima **175**
- c) da, policiji **9**
- d) ne, nisam se nikome obratio/la za pomoć **101**

Ukupno: **393**

5. Ako biste znali da su neki vaši prijatelji ili prijateljice žrtve vršnjačkog nasilja i da to prikrivaju, da li biste pokušali da utičete na njega/nju da prijavi takav slučaj?

- a) da rekao/la bih mu da obavezno prijavi zlostavljanje roditeljima ili školi **1043**
- b) ne ne bih mu ništa rekao/la **56**

Ukupno: **1.099**

6. Kada biste znali da je neki vaš drug sklon nasilju, da li biste se družili sa njim/njom?

- a) da **173**
- b) ne **885**

Ukupno: **1.058**

VIII razred osnovne škole

1. Koja vrsta nasilja je prema vašem mišljenju najgora:

- a) fizičko **806**
- b) verbalno **234**
- c) zlostavljanje putem društvenih mreža **74**

Ukupno: **1.114**

2. Da li ste i koliko puta bili žrtva vršnjačkog nasilja?

- a) nijednom **792**
- b) jednom **166**
- c) više puta **97**
- d) često **21**

Ukupno: **1.076**

3. Ako ste bili žrtva vršnjačkog nasilja, koju vrstu nasilja ste iskusili?

- a) fizičko **126**
- b) verbalno **144**
- c) zlostavljanje putem društvenih mreža **61**

Ukupno: **331**

4. Ukoliko ste bili žrtva vršnjačkog nasilja, da li ste se nekome obratili za pomoć?

- a) da, odjeljenskom starješini/direktoru ili pedagogu škole **82**
- b) da, roditeljima **131**
- c) da, policiji **5**
- d) ne, nisam se nikome obratio/la za pomoć **121**

Ukupno: **339**

5. Ako biste znali da su neki vaši prijatelji ili prijateljice žrtve vršnjačkog nasilja i da to prikrivaju, da li biste pokušali da utičete na njega/nju da prijavi takav slučaj?

- a) da rekao/la bih mu da obavezno prijavi zlostavljanje roditeljima ili školi **1034**
- b) ne ne bih mu ništa rekao/la **45**

Ukupno: **1.079**

6. Kada biste znali da je neki vaš drug sklon nasilju, da li biste se družili sa njim/njom?

- a) da **245**
- b) ne **797**

Ukupno: **1.042**

IX razred osnovne škole

1. Koja vrsta nasilja je prema vašem mišljenju najgora:

- a) fizičko **495**
- b) verbalno **223**
- c) zlostavljanje putem društvenih mreža **64**

Ukupno: **782**

2. Da li ste i koliko puta bili žrtva vršnjačkog nasilja?

- a) nijednom **563**
- b) jednom **163**
- c) više puta **141**
- d) često **13**

Ukupno: **880**

3. Ako ste bili žrtva vršnjačkog nasilja, koju vrstu nasilja ste iskusili?

- a) fizičko **136**
- b) verbalno **191**
- c) zlostavljanje putem društvenih mreža **37**

Ukupno: **364**

4. Ukoliko ste bili žrtva vršnjačkog nasilja, da li ste se nekome obratili za pomoć?

- a) da, odjeljenskom starješini/direktoru ili pedagogu škole **58**
- b) da, roditeljima **153**
- c) da, policiji **9**
- d) ne, nisam se nikome obratio/la za pomoć **139**

Ukupno: **359**

5. Ako biste znali da su neki vaši prijatelji ili prijateljice žrtve vršnjačkog nasilja i da to prikrivaju, da li biste pokušali da utičete na njega/nju da prijavi takav slučaj?

- a) da rekao/la bih mu da obavezno prijavi zlostavljanje roditeljima ili školi **818**
- b) ne ne bih mu ništa rekao/la **49**

Ukupno: **867**

6. Kada biste znali da je neki vaš drug sklon nasilju, da li biste se družili sa njim/njom?

- a) da **228**
- b) ne **604**

Ukupno: **832**

UDRUŽENJE ZA RAZVOJ DRUŠTVA

www.udruzenje-kap.com

 Dan Ruzicastih majica